

Fimmtudaginn 15. janúar 1986.
Nr. 297/1984.

Búi Grétar Vífilsson
(Arnmundur Backman hrl.)
gegn
Ólafi Óskarssyni
(Skarphéðinn Þórisson hrl.)

Vinnusamningur. Sjómannaölög.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómaramirnir Sigurgeir Jónsson, Guðmundur Jónsson og Halldór Þorbjörnsson.

Áfrýjandi skaut héraðsdómi til Hæstaréttar með stefnu 15. október 1984, að fengnu áfrýjunarleyfi 27. September s.á. Hann krefst þess, að stefndi verði dæmdur til þess að greiða sér 16.180,04 krónur „með 45% ársvöxtum frá 6. febrúar 1983 til 21. September sama ár, með 37% ársvöxtum frá þeim degi til 13. október sama ár, en með dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, þ.e. með 39% ársvöxtum frá 13. október 1983 til 21. október sama ár, með 36% ársvöxtum frá þeim degi til 21. nóvember sama ár, með 32% ársvöxtum frá þeim degi til 21. desember sama ár, með 25% ársvöxtum frá þeim degi til 21. janúar 1984, með 19% ársvöxtum frá þeim degi til 1. janúar 1985, en með hæstu dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags.“ Þá krefst hann málskostnaðar úr hendi stefnda, bæði í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst þess aðallega, að hinn áfrýjaði dómur verði staðfestur og honum tildæmdur málskostnaður fyrir Hæstarétti úr hendi áfrýjanda, en til vara „að áfrýjunarfjárhæð verði lækkuð í kr. 9.058,00 með viðeigandi vöxtum og málskostnaður felldur niður.“

Með skírskotun til forsendna hins áfrýjaða dóms ber að staðfesta hann.

Dæma ber áfrýjanda til þess að greiða stefnda málskostnað fyrir Hæstarétti og þykir hann hæfilega ákveðinn 18.000,00 krónur.

Dómsorð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Áfrýjandi, Búi Grétar Vífilsson, greiði stefnda, Ólafi Óskarssyni, 18.000,00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 9. febrúar 1984.

I.

Mál þetta sem dómtekið var 2. febrúar sl. hefur Búi Grétar Vífilsson, nnr. 1489-0122, Krókatúni 14, Akranesi, höfðað fyrir bæjarþingi Reykjavíkur með stefnu birtri 13. október 1983 á hendur Ólafi Óskarssyni, nnr. 6780-7987, Engihlíð 7, Reykjavík. Dómkröfur stefnanda eru þær að stefnda verði gert að greiða stefnanda skuld að fjárhæð kr. 16.180,04 með 45% ársvöxtum frá 6. febrúar 1983 til 21. sept, s.á., en með 37% ársvöxtum frá þeim degi til 13. október s.á., en með dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags. Þá er krafist málskostnaðar skv. gjaldskrá LMFÍ. Þá er krafist sjóveðréttar fyrir .dæmdum fjárhæðum í b/v Óskari Halldórssyni RE-157.

Stefndi krefst aðallega sýknu af öllum dómkröfum stefnanda og málskostnaðar úr hendi hans skv. gjaldskrá LMFÍ.

Til vara krefst stefndi þess að stefnukrafan verði lækkuð í kr. 5.176,00.

Til þrautavara krefst stefndi þess, að stefnukrafan verði lækkuð í kr. 9.058,00.

Þá krefst stefndi þess, að málskostnaður verði felldur niður, tapi stefndi málinu að hluta eða að öllu leyti.

Sættir hafa verið reyndar árangurslaust.

II.

Málavexti kveður stefnandi vera þá að þann 6. október 1982 hafi stefnandi verið ráðinn sem háseti um borð í b/v Óskari Halldórssyni RE-157: Hafi hann þá verið lögskráður um borð. Þann 22. desember s.á., hafi hann verið afskráður í jólafrí og hafi hann átt að mæta aftur um borð þann 10. janúar 1983. Þann dag hafi hann verið veikur og hafi hann tilkynnt skipstjóra, Bjarna Sveinssyni, veikindi sín samdægurs. Haft stefnandi verið veikur til 17. janúar 1983, en veiðiferð skipsins hafi ekki lokið fyrr en 6. febrúar 1983. Stefndi hafi ekki sinnt ítrekuðum greiðsluáskorunum um að greiða stefnanda veikindalaun fyrir veiðiferðina 10. janúar 1983-6. febrúar 1983.

Krafa stefnanda sé krafa um laun í veikindum. Samkvæmt lögum beri honum staðgengilslaun, og hafi þau numið kr. 14.686,43 í hlut og kr. 1.493,61 í orlof, sem byggist á uppgjöri vegna sama starfs um borð.

Stefnandi byggir kröfur sínar á 18. gr. 1, nr. 67/1963 eins og henni hafi verið breytt með 1. nr. 49/1980. Stefnandi hafi verið ráðinn um borð skv. ráðningarsamningi, sem ekki hafi verið sagt upp. Er stefnandi varð veikur þann 10. janúar 1983 hafi ráðningarsamningur hans enn verið í gildi sbr. 2. mgr. 18. gr. 1. nr. 67/1963. Stefnanda beri því laun frá þeim tíma er honum hafi borið að hefja störf að nýju sbr. 3. mgr. 18. gr. 1. nr. 67/1963. Krafa um orlof byggist á 1. nr. 87/1971. Krafa um sjóveðrétt byggist á 216. gr. 1. nr. 66/1963. Krafa um málskostnað byggist á lágmarksgjaldskrá LMFÍ frá 1. október 1983 5. gr. Krafa um vexti byggist á 3. tl. 5. gr. tilvitnaðrar gjaldskrár sbr. 1. nr. 61/1942.

Aðalkröfu sína styður stefndi þeim rökum að stefnandi hafi verið lausráðinn, þ.e.:a.s. ráðinn til þess tíma að skipið hefði fengið þann síldveiðiskammt sem skipið mátti veiða og í beinu framhaldi af því tvo tilraunatúra á troll er hafi lokið 22. desember 1982.

Stefnandi hafi hvorki verið ráðinn né skráður til lengri tíma. Ekki hafi komið til vegna veikinda stefnanda að hann yrði endurráðinn og skráður að nýju á skipið þegar það átti að hefja veiðar 10. janúar 1983, og beri stefndi ekki greiðsluábyrgð á því í formi veikindakaups.

Stefndi mótmælir því að stefnandi hafi verið í launalausum fríi, er hann veiktist.

Við munnlegan málflutning mótmælti lögmaður stefnda læknisvottorði stefnanda sem röngu og byggði aðalkröfu sína ennfremur á því að veikindi stefnanda væru ósönnuð þar sem fram hefði komið í framburði hans fyrir dómi að hann hafi tilkynnt skipstjóra skipsins veikindaförföll sín 3-4 dögum fyrir brottför skipsins, en ekki leitað læknis fyrr en 13. og síðan aftur 14. janúar, og síðan ekki meir og væri vottorðið því meira og minna byggt á frásögn stefnanda sjálfs.,

Þessari málsástæðu var ekki andmælt sem af seint framkominni, en mótmælt sem þýðingarlausri og því haldið fram að vottorðið væri fullnægjandi og hefði því ekki verið hnekk.

Varakröfu sína styður stefndi eftirfarandi rökum:

Stefnandi hafi verið óvinnufær samkvæmt læknisvottorði dagana 10.-17. janúar 1983. Hlutfallslega reiknað geri þetta kr. 5.176,00 miðað við að veiðiferðin haft staðið til 6. febrúar. Stefndi hafi ekki verið óvinnufær eftir að læknir úrskurðaði hann vinnufæran að nýju, og byggist sá skilningur á hugtakinu „óvinnufær" á almennri málvenju, svo og að rétt skýring á hugtakinu óvinnufær í sjómannaöllum sé sú að skipverji eigi aðeins rétt á slysa- og veikindakaupi til þess tíma að læknir úrskurði hann vinnufæran, án nokkurs tillits til þess hvort hann eigi þess kost að hefja störf um borð í því skipi, er hann hafi verið ráðinn á eða ekki.

Þá styður stefndi varakröfu sína þeim rökum að stefnandi hafi ekki ætlað sér að starfa lengur á skipi stefnda eftir að hann var orðinn vinnufær, sem sjáist best á því að hann hafi

byrjað að vinna aftur um borð í Skírni AK, þar sem hann hafi verið skipverji og hafi ætlað sér að vera áfram.

Þar af leiðandi geti stefnandi ekki átt rétt til veikindakaups lengur en til 17. janúar 1983 þar sem hann hafi ekki ætlað sér að starfa lengur á skipi stefnda, enda hafi stefnandi ekki farið í næstu veiðiferð m.s. Óskars Halldórssonar RE, þar sem hann hafi verið búinn að ráða sig annað.

Þrautavarakröfu sína styður stefndi þeim rökum að ítrasti réttur stefnanda til veikindakaups geti aldrei orðið lengri en til 24. janúar, þegar stefnandi hafi hafið vinnu að nýju. Sé útilokað að stefnandi geti kafið sig um greiðslu veikindakaups fyrir sama tíma og hann starfi vinnufær hjá öðrum atvinnurekanda og þannig þegið veikindakaup hjá einum atvinnurekanda en vinnulaun hjá öðrum samtímis.

III.

Upplýst er að ráðningarsamningur var gerður við stefnanda haustið 1982 og var hann á grundvelli þess samnings lögskráður á Óskar Halldórsson RE 157 þann 6. október 1982 til 12. nóvember s.á. og aftur 24. nóvember til 22. desember s.á. Ekki liggur fyrir að ráðningarsamningurinn hafi verið skriflegur svo sem 11. gr. 1. nr. 67/1963 gerir ráð fyrir, og greinir aðilja á um til hve langs tíma samningurinn var gerður.

Telja verður upplýst að skipstjórinn Bjarni Sveinsson hafði samband við stefnanda nokkru áður en skipið átti að fara þann 10. janúar og lýsti stefndi sig þá reiðubúinn að fara þá ferð.

Þegar framangreint er haft í huga og þar sem stefndi hefur ekki sýnt fram á annað, verður að líta svo á að stefnandi hafi verið ráðinn á skipið frá hausti 1982 og þar til umdeildri ferð, sem hófst 10. janúar 1983, lauk. Hafi hann þannig verið í launalausum leyfi er hann veiktist.

Stefnandi hefur lagt fram ljósrít af læknisvottorði dags. 10. febrúar 1983, þar sem fram kemur að stefnandi haft verið óvinnufær með öllu vegna sjúkdóms og vegna læknisrannsóknna dagana 10.-17. janúar 1983, og hafi hann komið til skoðunar 13. og 14. s.m.

Fyrir dómi upplýsti stefnandi að hann hefði haft samband við skipstjórann Bjarna Sveinsson þremur til fjórum dögum fyrir brottför skipsins og tjáð honum að hann myndi ekki komast í ferðina sökum veikinda. Þá upplýsti hann enn fremur, að hann hefði ekki haft samband við lækni fyrr en þann 13. janúar eða þremur dögum eftir brottför skipsins. Hafi hann verið með magakvilla og verið í læknisrannsókn dagana 13. og 14. janúar. Hafi hann ekki séð lækinn aftur vegna þessa sjúkdóms.

Gegn andmælum stefnda og með vísan til framangreinds framburðar stefnanda fyrir dómi verður umrætt læknisvottorð ekki lagt til grundvallar sem sönnunargagn um veikindaförföll stefnanda. Þar sem stefnandi hefur ekki á annan hátt sannað að hann hafi ekki mátt fara með skipinu í umrædda ferð vegna veikinda verður að sýkna stefnda af öllum kröfum stefnanda í máli þessu.

Eftir atvikum þykir rétt að aðilar beri hvor sinn kostnað af málinu. Sigríður Ólafsdóttir borgardómari kvað upp dóm þennan.

Dómsorð:

Stefndi, Ólafur Óskarsson, skal vera sýkn af öllum kröfum stefnanda, Búa Grétars Vífilssonar, í máli þessu.

Aðilar beri hvor sinn kostnað af málinu.